

"ויהי אחר הדברים האלה" לע"נ דניאלי זוננפלד ז"ל

1. בראשית פרק כב

(א) ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני :
(ב) ויאמר קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק ולך לך אל ארץ המריה והעלהו שם לעלה על אחד ההרים אשר אמר אליך :

(יט) וישב אברהם אל נעריו ויקמו וילכו יחדו אל באר שבע וישב אברהם בבאר שבע : פ
(כ) ויהי אחרי הדברים האלה ויגד לאברהם לאמר הנה ילדה מלכה גם הוא בניס לנחור אחיך :
(כא) את עוץ בכרו ואת בוז אחיו ואת קמואל אבי ארם :
(כב) ואת כשד ואת חזו ואת פלדש ואת ידלף ואת בתואל :
(כג) ובתואל ילד את רבקה שמנה אלה ילדה מלכה לנחור אחי אברהם :
(כד) ופילגשו ושמה ראומה ותלד גם הוא את טבח ואת גחם ואת תחש ואת מעכה : ס

2. איוב פרק א

(א) איש היה בארץ עוץ איוב שמו והיה האיש ההוא תם וישר וירא אלהים וסר מרע :
(ז) ויאמר ה' אל השטן מאין תבא ויען השטן את ה' ויאמר משוט בארץ ומהתהלך בה :
(ח) ויאמר ה' אל השטן השמת לבך על עבדי איוב כי אין כמהו בארץ איש תם וישר ירא אלהים וסר מרע :
(ט) ויען השטן את ה' ויאמר החנם ירא איוב אלהים :
(י) הלא את אתה שכת בעדו ובעד ביתו ובעד כל אשר לו מסביב מעשה ידיו ברכת ומקנהו פרץ בארץ :
(יא) ואולם שלח נא ידך וגע בכל אשר לו אם לא על פניך יברכך :
(יב) ויאמר ה' אל השטן הנה כל אשר לו בידך רק אליו אל תשלח ידך ויצא השטן מעם פני ה' :

(כב) בכל זאת לא חטא איוב ולא נתן תפלה לאלהים : פ

3. עולת ראיה - הרב קוק זצ"ל

אחר הדברים האלה - המאורע הגדול, אשר נהיה ליסוד העליה הרוחנית של האנושות כולה, שהוא נסיון העקדה, שפעל להוציא אל אור החיים את תעופת הרוח היותר קדושה, הדבקה באלוקים חיים בכל נפשה ובכל מאודה, - כל מה שעבר על אותו צדיק, מיום היבראו, באופן יותר כללי כל מה שעבר על המצוי כולו, הוא הכשר לקראת המאורע הנורא הזה...עד שיש יחס לכל אלה אל הענין הנפלא הזה, לקשר אותם אליו, ולומר: אחר הדברים האלה.

4. בראשית פרק כג

(לב) ויכרתו ברית בבאר שבע ויקם אבימלך ופיכל שר צבאו וישבו אל ארץ פלשתים :

5. רד"ק

ויהי אחר הדברים האלה - אחר מה שקרה לאברהם עם אבימלך

6. רשב"ם בראשית פרק כב

(א) ויהי אחר הדברים האלה - כל מקום שנא' אחר הדברים האלה מחובר על הפרשה שלמעלה. אף כאן אחר הדברים שכרת אברהם ברית לאבימלך לו ולנינו ולנכדו של אברהם ונתן לו שבע כבשות הצאן וחרה אפו של הק' על זאת שהרי ארץ פלשתים בכלל גבול ישראל והק' ציוה עליהם לא תחיה כל נשמה וגם ביהושע מטילין על ערי חמשת סרני פלשתים גורל, לכן והאלהים נסה את אברהם קינתו וציערו כדכתי' הנסה דבר אליך תלאה, על נסותם את יי', מסה ומריבה, בחנני יי' ונסני. כלומר נתגאיתהו בבן שנתתיו לכרות ברית ביניכם ובין בניהם,

7. אור החיים

ויהי אחר הדברים וגו'. פי' הדברים האמורים למעלה מהענין שכמה הרפתקי שעברו עליו עד שנפקד בבן לעת זקנתו.

8. בראשית רבה פרשה נה ד"ה ד אחר הדברים

ד אחר הדברים האלה **אחר הרהורי דברים** שהיו שם מי הרהר **אברהם הרהר** ואמר שמחתי ושמחתי את הכל ולא הפרשתי להקב"ה לא פר אחד ולא איל אחד, אמר לו הקב"ה ע"מ שנאמר לך שתקריב לי את בנך ולא תעכב,

על דעתיה דר"א דאמר, אלהים והאלהים, הוא ובית דינו, **מלאכי השרת אמרו, אברהם זה שמח ושימח את הכל ולא הפריש להקב"ה לא פר אחד ולא איל אחד**, אמר להן הקב"ה על מנת שנאמר לו שיקריב את בנו ולא יעכב,

יצחק וישמעאל היו מדיינים זה עם זה, זה אומר אני חביב ממך שנמלתי לשלש עשרה שנה וזה אומר חביב אני ממך שנמלתי לחי ימים, **אמר ליה ישמעאל אני חביב ממך למה שהיה ספק בידי למחות ולא מחיתי**, באותה שעה אמר **יצחק הלואי היה נגלה עלי הקב"ה ואומר לי שאחתך אחד מאיברי ולא אעכב**, מיד והאלהים נסה את אברהם,

9. בראשית רבה (וילנא) פרשה נז

ג ויהי אחרי הדברים האלה **אחר הרהורי דברים** שהיו שם מי מהרהר **אברהם הרהר** אמר אילו מת **בהר המוריה לא היה מת בלא בנים** עכשיו מה אעשה **אשיאנו מבנות ענר** אשכל וממרא שהן **צדקניות וכי מה איכפת לי מיוחסים** א"ל הקב"ה **אין אתה צריך כבר נולד זוגו של יצחק** ד"א **נתיא מן היסורין** א"ל הקב"ה **אין אתה צריך כבר נולד מי שיקבלם**, את עוץ בכורו ואת בוז אחיו, **איוב אימתי היה**, ריש לקיש בשם בר קפרא אמר **בימי אברהם היה שנאמר את עוץ בכורו, וכתוב (איוב א) איש היה בארץ עוץ**,

10. בראשית רבה פרשה נה ד"ה א ויהי אחר

א ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את אברהם, כתיב (תהלים ס) נתתה ליראיך נס להתנוסס מפני קושט סלה, נסיון אחר נסיון וגידולין אחר גידולין בשביל לנסותן בעולם, **בשביל לגדלן בעולם כנס הזה של ספינה וכל כך למה מפני קושט בשביל שתתקסט מדת הדין בעולם שאם יאמר לך אדם למי שהוא רוצה להעשיר מעשיר, למי שהוא רוצה מעני, ולמי שהוא רוצה הוא עושה מלך, אברהם כשרצה עשאו מלך, כשרצה עשאו עשיר, יכול את להשיבו ולומר לו יכול את לעשות כמו שעשה אברהם אבינו, והוא אומר מה עשה, ואת אומר לו ואברהם בן מאת שנה**

11. בראשית רבה פרשה פז ד"ה ד ויהי אחר

ד ויהי אחר הדברים וגו', **הרהורי דברים** היו שם מי הרהר **יוסף הרהר** אמר **כשהייתי בבית אבא היה אבא רואה איזה מנה יפה היתה שם והיה נותנה לי והיו אחי מכניסין בי עין רעה, עכשיו שאני כאן מודה אני לך שאני ברווחה, אמר לו הקב"ה הטליס חייך שאני מגרה בך את הדוב, ד"א אמר אבא נתנסה זקיני נתנסה ואני איני מתנסה, א"ל הקב"ה חייך שאני מנסה אותך יותר מהם,**

12. רמב"ן

יקרא "נסיון" מצד המנסה, אבל המנסה יתברך יצוה בו להוציא הדבר מן הכח אל הפועל, להיות לו שכר מעשה טוב לא שכר לב טוב בלבד.

רמב"ם מורה נבוכים

...דע, כי כל ניסיון שבא בתורה אין כוונתו ועניינו אלא **כדי שידעו בני אדם מה שצריך להם לעשותו...** וכאילו עניין הניסיון, שיעשה מעשה, אין הכוונה גוף המעשה ההוא, אבל הכוונה שיהיה משל, שילמדו ממנו וילכו אחריו

13. רש"י בראשית פרק כב פסוק א

(א) אחר הדברים האלה - יש מרבתינו אומרים **אחר דבריו של שטן**, שהיה מקטרג ואומר מכל סעודה שעשה אברהם לא הקריב לפניך פר אחד או איל אחד

